

DOMOVINA

Uredništvo je v Schillerjevih ulicah št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja dvakrat na teden, vsak **torek** in **petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo na leto 8 kron, pol leta 4 kron, 3 mesece 2 kroni. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 18 kron, pol leta 6 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za **inzerate** se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat; za večje inzerate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Branimo slovensko posest!

Iz duše mi je pisan članek v 19. številki „Domovine“. Tudi meni je nerazumljivo, kako morejo kranjski Slovenci kupovati posestva na nemškem Štajerskem, dokler je še veleposestvo na Kranjskem, vsaj pred svetom v nemških rokah (z 2 mandatoma za državni zbor!) in dokler izgublamo leto za letom tla na Štajerskem in Koroškem. Na Slovenskem je dovolj velikih in tudi manjših posestev, ki bi lahko prinašala korist kupcem in našemu narodu. Na tem polju se pri nas sploh preveč greši. Naše hranilnice, posojilnice, različna društva in posamezniki bi mogli mnogo več storiti, da ohranimo in ojačamo svojo posest, ki je vendar temelj našemu narodnemu življenju. Pri nas so celi kraji, kakor n. pr. Haloze v tujih rokah, ali mogli bi se brez posebnega truda zopet vrniti domačinom. Samo treba je zato sistematičnega dela in organizacije. Kdo pa pri nas zasleduje, kako se krši naša posest, kje preti nova nevarnost, kje bi se dalo kaj rešiti, kje je treba narodnega obrtnika, trgovca itd.? Osnovala se je o svojem času „Naša Straža“, ali bila je mrtvorojeno dete, ker se je postavila na tesno strankarsko stališče. Taka društva morajo biti nad strankami, in na čelu naj bodo ljudje, ki niso zapleteni v strankarske boje. Delimo pametno svoje moči, dela je povsod, za vsakega se preveč. Vsak dan lahko opazujemo, kako po gotovih načrtih seje „Schulverein“, pri nas šole, kako se šopiri „Südmark“. Navzlic vsemu temu pa mi še vedno držimo roke križema. Učimo se vsaj od samih nasprotnikov, še bolj pa od severnih bratov, ki se borijo uspešno v mnogo hujših razmerah!

Čudim se, da naša mladina še ni prinesla novega duha iz Prage, kjer bi se morala vendar zanimati za delovanje društev kakor so Šumavska, Severnočeška, Južnočeška Jednota, pred vsem pa tudi „Národní rada“ (narodni svet), ki ima vrhovno vodstvo vseh takih podjetij. Pričakujemo od mladine, da ne hodi v Prago samo paradirat ali pa srkat samo duha kritičizma, ampak naj opazuje tudi pravo delo.

Neizmerno zanimivo bi pa bilo, ako bi kdo preštudiral boj pruskih Poljakov. Pruska država žrtvuje stotine milijonov mark za pokup poljskih posestev in vendar so njeni uspehi ničevi, ker se poljski narod brani z vsemi sredstvi, dasi ima poleg zasebnega ves državni aparat in tudi zakonodajstvo proti sebi. Koniec je, da je nemška kolonizacijska komisija pokupila že večji del nemških veleposestev, da jih parceluje za nemške naseljence, ki so pa za državo strašno dragi; poljskega veleposestva pa skoro več ne dobi, izdajalec je, kdor ga proda. Bili so slučajji, da so se visoke rodbine odrekle javno pred svetom svojih članov, ki so zakrivali tak greh. Pri tem pa se mora priznavati, da mnogokrat ni bil Poljakom niti v škodo. Mnogi veleposestniki so skoro prodali za drag denar svoja preveč zadolžena posestva ter dobili kapital za dobro gospodarstvo ali pa za industrijska ali trgovinska podjetja, tako da poljski živelj neizmerno napreduje v mestih. Seveda Poljaki tudi ne pustijo na cedilu rojaka, ki mora prodati svoje posestvo. Imajo posebne banke za parcelacijo velikih in malih posestev, ki prinašajo deležnikom poštene obresti. Za tako delo torej niti ni treba novih milodarov, novega narodnega davka, ampak proste trgovinske, seveda solidne, podjetnosti in organizacije.

Slovenci smo po zadnjem ljudskem štetju nazadovali, ali jaz še do danes nisem čital nikake razprave, ki bi povedala, koliko je rešnice v teh številkah in kaki so vzroki, ako res nazadjemo. Za razne gospodarske in socialne pojave, kakor n. pr. za pijanstvo, ki je pri nas hujshe nego v okričani Galiciji, pri nas ni zanimanja, ali to se dan za dnevom bridko mašuje z našimi političnimi neuspehi in se bo še bolj, ako se posvetna in duhovna inteligenca ne bo zavedala, da čas prinaša vedno nove potrebe in dolžnosti. Ne koljimo se med seboj, ampak delajmo in sicer s premislekom in po gotovih načrtih, ne slučajno in brez zveze! Pri nas ima vsaka deželica in vsak okraj svojo politiko in taki smo povsod. Kakor si naši predniki pred tisoč leti niso znali

vstvariti državne organizacije za uspešno borbo proti svojim sovražnikom, tako se mi tudi danes ne znamo primerno obraniti svojih sovražnikov in novodobne razbojniške kulture.

Pripomba uredništva. Objavili smo zdaj že več glasov govorečih o ginevanju slovenske posesti. Pripomnimo pa še nekatere besede, ki morebiti niso govorne popolnoma v oni smeri, kakoršna označuje naše dosedanje tozadevne članke. Pa zakaj bi ne pogledali stvari tudi iz druge strani v lice! Ako so v zadnjem času različni Slovenci iz Ljubljane nakupili na nemškem Štajerskem velika, prej nemška posestva, ni prav, da vsled tega kar tarnamo, zakaj neki so dotičniki tam kupili, ko bi mogli vendar tudi na Spodnjem Štajerskem kupiti in bi bila vsaj kompaktna slovenska posest okrepljena. Dotični Slovenci so v dolini Murice in pri Gradcu posestva prej ko ne kupili iz špekulacije, da bi jih razkosali in dalje prodali in lep dobiček v žep vtaknili. To se jim pa končno mora prav privoščiti. Da bi sami tam stanovati hoteli, se nam zdi izključeno. In zakaj naša slovenska posestva prehajajo v tuje roke? Mar so prodajalci toliki odpadniki, da iz zlobnosti Nemcem prodajajo? Mar so ostali Slovenci toliki ničvredneži, da nočejo kupiti in prepustijo iz nemarnosti preiti vse v nemške roke? Oboje, slednje menda samo deloma obvelja. Pravi vzrok pa tiči mnogo globokeje, v nam neugodnem razmerju slovenskih in neslovenskih povpraševalcev, ki morejo ob kupčiji v vsakem takem slučaju napraviti dobiček.

Slovensko posestvo pride na nič, ker ga Slovenec s svojimi neznatnimi silami (če ne celo dolgovi!) ne more v svoj prid dalje vzdržati. Izmed tujcev oglašja se večje število povpraševalcev, ki imajo kapital, da napravijo iz propadlega vinograda v Halozah plodonosen vinograd, nego je najti slovenskih kupcev.

Tujec izkoristi vodne sile, ker imajo tuji večje število tozadevno poučenih in iznajdljivih ljudi, ki imajo tudi denar, da postavijo tovarno za cement, opeko, izdelovanje umetne lončene posode! Res je, če bi poslovala med Slovenci

LISTEK.

A. P. Čehov.

Nu, občinstvo . . .

„Dosti, ne bom več pil! . . . Ne . . . za nobeno ceno ne! Čas je, priti k pameti. Treba je delati, truditi se . . . Če jemlješ rad plačo, tedaj delaj, kakor je prav, vestno, brez ozira na mir in spanec . . . Opusti zloznost . . . Navadil si se brate, zastoj jemati plačo, a to ni lepo . . . ni lepo . . .“

Nadkonduktar Podtjagin, ponovivši si nekoliko podobnih nauk, začuti neodoljivo željo po delu. Ura je sicer že dve po polnoči, a neglede na to zbudi konduktarje in gre z njimi po vagonih kontrolirat listke.

„Vašš . . . listke!“ kliče veselo škrtajoč s kleščicami.

V polutemnih vagonih se gibljejo zaspane postave, stresajo z glavami in dajejo svoje listke.

„Vašš . . . listke!“ Podtjagin se obrne do potnika drugega razreda, suhega, žilastega človeka, zavitega v kožuh in odejo in pokritega z odejami. „Vašš . . . listke!“

Žilasti človek ne odgovori. Nadkonduktar se dotakne njegove rame in nestrpnost ponovi:

„Vašš . . . listke!“

Potnik se zgane, odpre oči in se prestrašen ozre na Podtjagina.

„Kaj? Kdo je?“

„Pravim Vam po domače: Vašš . . . listke!“

„Moj Bog“ stoka potnik, delajoč žalosten obraz . . . Bog, moj Bog! Imam revmatizem . . . tri noči nisem spal, nalašč sem vzel morfij, da bi zaspal, a Vi . . . nad me z listkom. To je vendar brezčutno, nečloveško. Ko bi Vi vedeli, kako težko zaspim, ne bi me vzbudili radi takega nezmisla . . . To je neusmiljeno, nezmislno! Čemu potrebujete listek? Neumnost!“

Podtjagin premišljuje, mora-li biti razžaljen, ali ne — in se odloči, da je razžaljen.

„Ne kričite tu! Tu ni krčma!“ pravi.

„Saj v krčmi so ljudje vljudnejši“, kašlja potnik. „Zdaj naj v novič zaspim! Divna stvar; celo tujino sem prepotoval, in nikdo me ni vprašal po listku, a tu, prav kakor bi jih vrag obsedel, venomer, venomer.“

„No, pojdite v tujino, ko Vam tam tako ugaja.“

„Kako bedasto, gospodine! Ne samo, da nadlegujejo potnika z dimom, smradom in pre-

pihom, hočejo ga še — vrag jih vzemi — ubijati s formalnostmi. Listek potrebuje! Rekli boste, kaka gorečnost! A če bi bilo to še za kontrolo, toda pol vlaka se vozi brez listkov!“

„Čujte gospod!“ se razjezi Podtjagin. „Če ne nehate kričati in vznemirjati občinstva, Vas bom moral na prihodnji postaji prisiliti, da izstopite, in sestaviti protokol.“

„Sramotno,“ razburja se občinstvo. „Loti se bolnega človeka! Poslušajte, imejte potrpljenje!“

„Ali saj on sam zabavlja!“ odgovarja že plašneje Podtjagin. „Dobro, nečem listka . . . Kakor želite . . . Ali gotovo veste sami, da zahteva to moja služba . . . Če se tu ne bi šlo za službo . . . Lahko vprašate postajenačelnika . . . kogar hočete, lahko vprašate . . .“

Podtjagin zmaje z rameni in odide od bolnika. Od začetka se čuti žaljenega, pozneje pa, prehodivši dva, tri vagona, začuti v svojih nadkonduktarskih prsih nekaj nepokoj, podoben slabi vesti.

„Gotovo, tega bolnika ni bilo treba buditi“ misli si. „Sicer pa nisem dolžan . . . Oni tam mislijo, da delam to za kratek, čas, a tega ne vedo, da to zahteva služba . . . Če ne verjamejo, jim lahko pripeljem načelnika.“

točne posredovalnice, našlo bi se ob marsikateri priliki tudi med našinci kupca za to ali drugo, toda univerzalnega sredstva ne bode zoper ginevanje slovenske posesti nikdo iznašel; tudi kaka „Naša straža“ ne bode tako sredstvo.

Stvari so take, da bode v največ slučajih tujec lahko prej kupil pri nas v svojo korist nego našinec. S tem moramo računati in ne ob vsakem takem seveda mučnem slučaju preveč vzdihovati, ker vzroki tičijo pač v velikem delu v težko premostljivih zaprekah.

Tudi klic na naše denarne zavode, naj pokupijo, kar je v nevarnosti, da ne pride v tuje roke, iz gospodarstveno političnih ozirov v vsakem slučaju ni na mestu. Posest ostani v rokah posameznikov, mrtva roka, kakoršna so v marsikaterem slučaju taki denarni zavodi, ni poklicana množiti v svoji roki velikih zemljišč, kakor tudi ni poklicana baviti se s trgovinskimi podjetji, kjer bi lahko imel posameznik, strokovnjak svojo existenco zagotovljeno. Na roko naj pa gredo ti zavodi posameznikom, seveda!

Nočemo reči, da bi nam ne bilo ljubo, ako se svari pred nevarnostmi, da naša posest gineva, nasprotno, tudi mi zmiraj bodimo k paznosti in bomo to še storili. Toda nočemo tudi preveč strašiti: tudi nemške žrtve niso v preveč ugodnem razmerju z uspehi v tem oziru in so uspehi za nemštvo deloma tudi le navidezni. Nad vsemi umetnimi sredstvi gospoduje gospodarstvena rezona! Na to se tudi mi, Slovenci v prvi vrsti naslanjamo, po ti poti bomo pri nas marsikaj dosegli! Da bomo pa mnogo dosegli le s sistematičnim delom, v tem ima popolnoma prav naš današnji člankar!

Naši denarni zavodi.

Iz Slovenskih goric.

Važnost dobrih denarnih zavodov za naš gospodarski in narodni razvitek je znan; o tem ni treba razpravljati. Pač pa je na mestu, govoriti o tem, če vsi denarni naši zavodi pospešujejo ta važni razvitek ali ne, posebno sedaj, ko se polagajo računi za l. 1904.

Pred seboj imamo računke zaključke mariborske in ptujske posojilnice; prva je izpolnila 23., druga pa 21. leto. V starosti obeh posojilnic ni dosti razločka. Sicer pa najdemo v tiskanem poročilu in zaključku med obema posojilnicama velike razlike.

Tako obrestuje mariborska posojilnica en del hranilnih vlog s $4\frac{1}{2}\%$, ptujska vse brez izjeme le s $4\frac{1}{4}\%$. Obrestna mera mariborske posojilnice je za današnje razmere previsoka, ker nobena hranilnica ne daje obresti nad 4% ! Tu se ni bati konkurence!

Istotako ima mariborska posojilnica za posojila na osebni kredit 6% , tedaj previsoko obrestno mero, med tem ko računi ptujska posojilnica od takega kredita le $5\frac{1}{2}\%$ obresti. Čim nižja je ta dvojna obrestna mera, tem boljše se pospešuje gospodarski razvitek! Tudi o tem ni treba posebej govoriti.

Postaja. Vlak stoji pet minut. Predno v tretjič pozvoni, vstopi v znani kupe drugega razreda Podtjagin, za njim pa v rudeči čepici načelnik postaje.

„Ta-le gospod pravi“, začne Podtjagin „da nimam pravice vpraševati po listkih. in ... in se čuti žaljenega. Prosim Vas, gospod načelnik, razjasnite mi, ali zahtevam listke v službi ali brez potrebe?“

„Gospod“, se obrne Podtjagin do bolnika. „Gospod, če mi ne verjamete, lahko vprašate postajenačelnika.“

Bolnik se zgane, kakor bi ga kdo pičil, odpre oči in nabirajoč obraz skoro na jok se skloni na divanovo naslonilo.

„Moj Bog! Drugi prašek sem vzel in komaj sem zadremal. je že spet tu, že spet! Prosim Vas, imejte usmiljenje!“

„Lahko zveste od gospoda načelnika, imam-li prav ali ne!“

„Neznosno! Tu imate Vaš listek! Tu imate! Kupim vam še pet listkov, samo pustite me v miru umreti! Kaj niste bili sami nikoli bolni? Brezčutno ljudstvo!“

„Pustite tega ...“ zmrača se načelnik in potegne Podtjagina za rokav.

Največja razlika pa obstoji med obema posojilnicama glede dobrotelčnosti.

Pregled poslovanja ptujske posojilnice kaže v posebnem oddelku, koliko je ta že storila za obče koristne dobrotelne namene. Pregled poslovanja mariborske posojilnice takega oddelka niti nima! To je dokaz, da mariborska posojilnica v tem oziru nikakor ni izpolnila dolžnosti glede pospeševanja naših gospodarskih in kulturnih razmer, da te za njo ne obstoje! Izkaz podpornega društva za slov. visokošolce v Gradcu za leto 1905 od mariborske posojilnice nima niti vinarja, ravno tako podporno društvo na Dunaju od mariborske posojilnice leta 1904 ni dobilo nikake podpore, medtem ko je prvo dobilo od ptujske posojilnice

1904 K
2300 „
obe skupaj pa
4204 K!

Gospodom okrog mariborske posojilnice in vsem drugim slovenskim posojilnicam, katere so po vzgledu mariborske kulturne in gospodarske potrebe slovenskega naroda dozdej prezirale in zanemarjale, pa glasno kličem: Pobjčajte se, ker je skrajni čas! Mi potrebujemo v vseh strokah izobraženega naraščaja, ali vam to ni znano? Poglejte vendar, kaj in koliko storijo nasprotniki za odgojo svoje mladine?!

Ali vam ni nič mar za našo bodočnost?

Proč od Gradca, svoji k svojim!

Iz makolske okolice.

Klic: „Proč od Gradca“ se sliši, govori in piše po vseh slovenskih listih, a treba vendar enkrat tudi storiti resne korake, da se beseda uresniči! Da je to edina rešitev Slovencev gospodarskega in narodnega propada ter vednega tlačanstva, o tem ne bode nikdo dvomil, komur so le količkaj znane današnje razmere in „očetovske“ skrbi naših vladajočih očetov v Gradcu napram nam, Slovincem. Toda klic: „Proč od Gradca“ naj se ne tiče samo vladne uprave, nego bodi občen klic: Proč od vseh nemških zavodov bodisi že ene ali druge baže, posebno pa, kar se tiče denarnih in požarnih ali zavarovalnih zavodov. Kako prijazni so nam Nemci, kojim polnimo žepe, kaže ta slučaj: Nek posestnik, nevešč nemščine je pisal v imenu svojega sorodnika občinski hranilnici v Gradcu, kaka predrznost in greh! — v pravilni slovenščini pismo; in kaj je bilo, kaj se je zgodilo? Strmi svet in čuj! Priložil je ob enem pobotnico, pisano v nemščini, da je glede plačila vse v redu in, samo zato, ker je bilo poročilo slovensko, mu je na to ravnateljstvo mestne hranilnice odposlalo rezko terjatev, naj omenjeni že plačani znesek zopet plača, sicer bode tožen in rubljen, ter so opomnili: „Wir bemerken, dass unsere Amtssprache deutsch ist“. Stroške mu hočejo nakopati samo radi tega, ker je slovenski predložil pobotnico. Kaj pa poreče k temu ptujski „krotavec“, kateri vedno trdi, kaki strašni prijatelji so Nemci nam, slovenskim kmetom? Kdo pa vleče tukaj dobiček, nima li občinska hranilnica mesta Gradca tukaj dobička od kmeta Slovenca?

Podtjagin zmaje z rameni in počasi odhaja za postajenačelnikom.

„Izvolite soditi“, pravi v zadregi, „njemu na ljubo sem zaklical načelnika, a on — se huduje.“

Druga postaja. Vlak stoji deset minut. Pred drugim zvonjenjem, ko stoji Podtjagin še v bufetu in pije seltersko vodo, pristopita k njemu dva gospoda, eden v inženirski obleki, drugi v vojaški uniformi.

„Čujte, gospod nadkonduker!“ obrne se inženir k Podtjaginu. „Vaše vedenje nasproti onemu bolniku je razburilo vse prisotne. Jaz sem izženir Pozickij in tu je gospod polkovnik. Če se ne opravičite, se pritoživa pri ravnatelju, najinem dobrem znancu.“

„Gospodje, saj jaz ... saj jaz ...“, zadrevel je Podtjagin.

„Pojasnita nama ni treba. A zagotavljava Vas, če se ne opravičite, vzameva potnika v svojo obrambo.“

„Dobro, jaz ... jaz, pustite, opravičim se ... Izvolite!“

Za pol ure vstopi Podtjagin, izmisliši si oprostilno frazo, katera naj bi potnika umirila, v vagon.

Ne daje li tukaj nemška hranilnica slovenskemu kmetu kamena za kruh? Ni dovolj klicati: „Proč od Gradca“, ne, storiti, to je nujna potreba.

Drug slučaj nemške „dobrote“: Nek slovenski posestnik je zavarovan pri „Slaviji“ in pri neki nemški banki; lansko leto ga je obiskala nesreča vsled povodnji in toče ter ni bil v stanu plačati zavarovalnine in je prosil oba zavoda popusta. „Slavija“ je drage volje popustila ves znesek in dotičnik je ostal vendar še nadalje zavarovan, dočim je nemška kramarska banka vkljub večnim prošnjam tirjala, da se ji ves znesek takoj izplača, zraven si je pa za vsako pismo še zaračunala 1 K 20 vin. posebej. To je „dobro“ nemško srce napram kmetu slovenske narodnosti, kaj ne, ptujski fekalnik; tu bi si ti svoja široka usta z dobroto namazal!

Iz teh resničnih podatkov lahko vsak razumnik sprevidi in posname, kaki „prijatelji“ in „dobrotniki“ so nam Nemci in njih podrepaniki in to še celo pri zavodih, kjer še Slovenci molzejo tako, da jedo na njegov račun meso in pijejo vino, dočim sam često kruha strada! Zatorej je čez vse opravičen glas: Proč od Gradca, proč od nemških hranilnic in posojilnic, proč od istih zavarovalnic in drugih zavodov, ker imamo hvala Bogu že svojih domačih, dobrih in zanesljivih n. pr. „Južnoštajerska hranilnica“ v Celju, „Vzajemna zavarovalnica“ in „Slavija“ v Ljubljani; to so naši domači in najbližnji zavodi, kateri poznajo svoj rod in ga ljubijo ter mu tudi priskočijo v nevarnostih na pomoč, dopisuješ ali pogovoriš pa se z njimi v svojem jeziku. Ni se ti treba klanjati in iskati tolmačev za vsako naznanilo. Ako bi ti pa „Štajerc“ kedaj vsiljeval nemščino in Nemce, tedaj mu pa daj po onem ostudnem in zabroganem gobcu, da bo pomnil, kako se slov. kmete „farba“.

Še nekaj imam na srcu. Z veseljem smo pozdravili up, da vendar dobimo enkrat kmetijsko šolo, katero bi pa že davno potrebovali. Vsaka stroka ima svoje šole, učitelje itd. le ubogi kmet, ta steber države, ta mora biti vedno in vedno samouk.

Lansko leto se je hotel sin nekega slovenskega posestnika posvetiti kmetijstvu in posebej vinogradništvu.

Da se pa temu priuči in si pridobi strokovne naobrazbe, je prosil za sprejem v deželno sadje- in vinorejsko šolo v Mariboru, kjer je navedel vse te vzroke; a bil je kratkomalo odbit, in prošnja odklonjena. To leto je prosil pa v Gradcu deželni odbor, to prošnjo je podpiral ob enem prav toplo župni in občinski urad, ker v celi okolici ni strokovnjaka, da ga vžemo vsaj v toletni viničarski tečaj; in mislite si, da so ga vzeli? Ne! Deželni odbor je popolnoma gluha za zboljšanje naših žalostnih in obupnih razmer vsled opustošenih vinogradov. To je pokazal jasno z odklonitvijo te prošnje! Proč od Gradca!

A. Moravski.

„Gospod!“, se obrne k bolniku. „Čujte, gospod!“

Bolnik se zgane in skoči po koncu „kaj?“

„Jaz bi ... Kako Vam je ime? ... Ne bodite užaljeni ...“

„Oh, vode ...“, vzdahne bolnik in se prime za srce. „Tretji prašek sem vzel, zadremal sem, in ... spet! Bog, kdaj se konča ta muka?“

„Jaz bi ... Odpustite ...“

„Čujte ... Pustite me na prihodnji postaji izstopiti ... Ne morem tega več prenesti ... Jaz ... jaz umiram.“

„To je podlo, ničemno!“ razburja se občinstvo. „Pojdite proč! Za podobne nespametnosti nam poplačate! Ven!“

Podtjagin maha z roko, vzdihne in gre iz kupeja. Poda se k službenemu vozu, sede utrujen k mizi in reče:

„Nu, občinstvo! Pa naj kdo presodi! Naj človek služi in se trudi! Nehote pljuneš na vse in se vdaš pijači ... Če ne delaš ničesar — se huduje, če pa začneš delati — huduje se spet ... Pijmo!“

Podtjagin izpije na dušek pol steklenice in ne misli več na delo, dolžnost in čast.

Domače in druge vesti.

— **Državni poslanci, pozor na celjski okrajni zastop!** Osvetlili smo že nestrpnost vladanje komisarja Lehmana, ki se trudi v znoju svojega birokratskega obraza, da zabriše vsak sled, ki bi spominjal, da je celjski okrajni zastop v slovenskih rokah. Odkar je ta mož upravitelj okrajnega zastopa, mu je vtisnil pečat germanizma. Kakor skozi širok odprte duri dere nemški duh med Slovence celjskega okraja — pod egido nemškega vladnega komisarja, ki je obljubil sprva najobjektivnejše postopanje, a prekoračil polje svojega odkazanega mu delovanja, ker je pristransko in krivično imenoval nove okrajne cestne komisarje, namreč same Nemce ali ljudi, ki tulijo v njihov rog. Kaj brigajo advokata Schurbija ceste po slovenskem celjskem okraju, in kaj gostilničarja Pallosa? Kdo naj zaupa teharškemu Goriškemu, ki noče več poznati kmetovalcev, čeprav je sam kmet, temveč ubira korake za štorskiimi fabrikanti! Iz občine so ga vrgli, ker so ga spoznali, zdaj naj pa komandira kot cestni komisar! Ostali imenovani člani so še brezpomembnejši. Zato se pač opravičeni obračamo do naših državnih poslancev, da se na pristojnem mestu oglase in vprašajo, kako se strinja pametna in pravična vlada z pristranskim postopanjem komisarja Lehmana. Štajerski slovenski državni poslanci so v „Slovanski zvezi“, ki je udano glasovala za rekrutni kontingent ter prejela za to milostno zahvalo cesarjevo. Ministri so se čudili pohlevnim slovenskim poslancem, in zato upamo, da visoka c. kr. avstrijska vlada ne bo trpeha, da bi njen činovnik pometal s slovenskim narodom in mu gazil pravice. Ali smo Slovenci zato tukaj, da bi reševali Avstrijo, ko nam vlada koplje narodni grob!

— **Okrajni cestni komisarji.** Za Slovence poniževalno postopanje vlade glede odstavljenja vseh slovenskih in nastavljenja samih nemških cestnih komisarjev v celjskem okraju je vzbudilo po celem okraju veliko nevoljo in pač pričakujemo, da bodo naši poslanci pri vladi na Dunaju povprašali „quousque tandem!“ Posameznosti o ti zadevi objavimo.

— **V nedeljo v „Narodni dom“ na koncert.** Kakor običajno praznuje tudi letos „Slovensko delavsko podporno društvo v Celju“ svoj društven praznik sv. Jožefa v nedeljo, dne 19. marca t. l. Sv. maša se bode darovala v župni cerkvi ob 9. uri dopoldne. Pri maši poje moški pevski zbor, ki se zato prav pridno vadi. Po maši se zbirajo člani v društvenih prostorih na prijateljski sestanek. Zvečer se vrši veselica v veliki dvorani „Narodnega doma“ z raznovrstnim sporedom. Sodeluje moški in ženski zbor „Celjskega pevskega društva“ in „Celjska narodna godba“. Na programu je tudi srečolov. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina 50 vin. za osebo. — Ker je to edina veselica, katero priredi „Slovensko delavsko podporno društvo“ na leto v „Narodnem domu“, pričakujemo, da se je udeleži ne-le delavski sloj, marveč tudi drugo občinstvo.

— **„Spoznavaj se sam.“** Naši uvodni članki pod naslovom „Spoznavaj se sam“, katere smo objavili v celi vrsti naših izdaj, so vzbudili, kakor se nam je iz raznih stranij sporočilo, živahno pozornost, kar nas zelo veseli in kar bodi tudi gospodu pisatelju plačilo za njegovo temeljito študijo. Naj bi nasveti podani občinstvu v teh člankih glede našega narodnega šolstva padli tudi na rodovitna tla, naj bi povzročili spoznanje in bodrili k zboljšanju tega, kar je slabo. Imamo v rokah od ravno istega gospoda-pisca še dolgo vrsto z objavljeno snovjo sorodnih člankov, ki se tičejo zlasti rabe slovenskega jezika s strani javnih oblastnih in na podlagi neštevilnih konkretnih slučajev, katere je pisec uvaževal. Ker smo pa z drugo aktualno snovjo nekoliko zaostali, prihranimo si daljnjo vrsto imenovanih spisov za poznejši čas, da jih ob prvi priliki podamo našemu občinstvu ter želimo, da jih sprejme z enakim zanimanjem kakor dosedanje.

— **Zatiranje slovenskega časopisja na štajerskem.** Kaj vse se zdi potrebno zapleniti cenzuri pri celjskem državnem pravdnictvu in kaj vse se ji zdi smrtnonevarno za premoženje avstrijskih državljanov, je pokazala zadnja konfiskacija „Domovine“. Pohleven dopis iz Konjic, ki pove, da je „Pust masten okol ust“ je državnega

pravdnika tako razburil, da nam je zaplenil vso izdajo. Pa slučajno zboruje državni zbor, in dotični članek smo dali imunizirati! Naši čitatelji so gotovo strme čitali ta veleizdajski dopis iz Konjic, ki je pred tremi tedni neoviran smel iziti v „Slovenskem Štajercu“ v Kranju, a mi smo ga morali poslati v državno zbornico, da smo bili deležni veselja, podati ga svojim prijateljem.

— **Maribor in Berlin.** Znan je sloviti sklep mariborskih mestnih očetov zoper slovenske napise. Dasi ta sklep ne more imeti prav nikakih slabih posledic za mariborsko slovenstvo, je vendar zelo značilen za sedanjo dobo. Kdo je kriv, da se je v Mariboru renegatstvo tako okrepilo, da nemčurški meščani že hočejo uničiti vsako sled, da bi bilo to mesto sploh še na slovenski zemlji? Ali ne Slovenci sami, ki so greli gada v svojem gnezdu, ki so ga mastili s slovenskim denarjem! Prišlo je tako daleč, da smo se že navadili misliti na to, da je Maribor germansko mesto. In vendar pojdite po ulicah, in videli boste razne Leskoschecke, ki bi pač zaslužili, da se jih namaže z leskovim oljem, srečali bi Zoppathe, ki so gotovo nekdaj hodili v domačih copatah, ali bi vam zasirdela čebula, če bi videli Tschebulla. Odgojili smo izrod uskokov, in to se zdaj nad nami maščuje. Tam so zoper slovenske napise, a kaj poročajo listi iz Berlina? Da imajo postaje tik pruskega glavnega mesta dvojezične, nemške in slovanske napise. Prva postaja železnice Berlin-Potsdam ima napis „Neuendorf-Novives“. Kaj poročemo mi k temu, ki mnogokje niti na svoji zemlji nimamo slovenskih napisov!

— **Prva postajenačelnica na Velenjski železnici!** Večkrat moramo slišati, da se s slovenskim jezikom ne pride daleč; a tega nisem doslej verjel, ker sem prišel z njim od doma do sredine severne Amerike in nazaj. Toda zadnjič pa sem se prepričal, da je na tem vendar le nekaj resnice. V Pasji vasi zahtevam listek do Polzele, torej tri postaje od doma. Toda v srečni Pasji vasi ne vedo, kje je Polzela. Še le po večkratnih poskusih, se je gospodu načelniku posrečilo zadeti pravi listek. — V čakalnici vprašam poštnega pota, če načelnik ne razume slovenski. „Ja“, mi odgovori, „gospo šefovke ni danes doma; ta, ki je notri je samo šefovkin mož in ne zna nič slovenski“. Živio torej Pasja vas in nje postajni načelnik ženskega spola!

— **Ivanjci pri Negovi.** Potoval sem iz daljne Gornje Radgone in prišel sem do ščavniškega mosta; tam se ustavim, da si malo ogledam, kako se lepo po malem griču razprostira lepa Ivanjska vas. In ko si malo ogledam, jo zavijem v gostilno g. Sattlerja. Dobro sem jo zadel. Tu najdem omizje veselih gostov; sedem k zadnji mizi in naročim vina, da lažje opazujem vesele goste. Pa tudi hitro zapazim, da niso bili enega mišljenja. Med njihovimi pogovori zaslišim naenkrat, da nekov možek, ki se druži z nemčurji, zarenči nad svojim sopivcem: Jaz te imam rad, pa da bi ti ne bil Slovenec, da bi z nami, Bračkovimi nemčurji držal, bi te še rajši imel. In ti tudi morem povedati, da je mene že sam Bračko prašal, kako bi te dobili na našo stran in potem bi bila vaša občina v Bračkovih rokah! A poleg sedeči gost, ko to sliši, je temu „družoviču“ začel lepe naštevati, in ko to jaz opazim, hitro pobereh svojo popotno torbo in jo dalje pobrišem, vesel, da se v Ivanjcih še najdejo možje, ki zaničujejo nemčurje kot ljudi, ki so zatajili domovino in sebe prodali.

— **Razmere na mariborski gimnaziji.** Vprav barbarske razmere vladajo na gimnaziji v Mariboru, kjer so profesorji, če mogoče, še nestrpnjeji zagrizenci kakor v Celju. Gotovo so to nezdrave razmere, če sred šolskega leta izstopajo dijaki, seveda večinoma Slovenci, trumoma iz zavoda. Mi seveda daleko nočemo dijakom dajati nikake potuhe, a dolžnost slovenskega časopisja je, da iznese v javnost, korumpirane razmere, ki vladajo na učnih zavodih, kjer se vzgaja slovenska mladina. Z vso odločnostjo smo zoper to, da bi profesorji iz nemškega šovinizma zatirali naše dijake. To so gnile razmere, in če se ne predrugejajo, je dolžnost deželne šolskega sveta, da jih preišče in ozdravi.

— **Oplotniški renegati** nočejo s Slovenci skupaj živeti. Sedanji občinski zastop, ki je sestavljen iz nemčurških ljudi, je hotel hitro še porabiti urice, ki se mu pa že stekajo, in sklenil, da se vas Oplotnica loči od drugih sosednjih vasi in ustanovi kot samostojna občina. Sklep mora potrditi deželni odbor. Sestavili so ga sami zagrizeni odpadniki, ki se nad porazom pri volitvah ne morejo potolažiti. Kar besnijo.

— **Stari grad nad Celjem.** Deželni zbor štajerski je dovolil šest tisočakov za vzdrževanje razvalin nad Celjem, a to se še ne zdi dovolj celjskim „Nemcem“. Obrnili so se na poslanca Stürgkha, ki je hotel svoj čas snesti slovensko celjsko gimnazijo, da je v državnem zboru zahte-

val še od države podporo. Pisali smo že, da so celjski zagrizenci sezidali krčmo na Starem gradu ter porabili za to kamenje iz razvalin. Kar se jim zdi, pa naredi ti komedijantje. In vlada naj še podpira budalosti teh ljudi, ki beračijo pri državi za denar, da si zidajo oštarije.

— **Nemška dekliska šola,** ki je dozidana in jo pravkar obmetavajo, dobi na strehi velika okna in dupline. Seveda je bil čas za to že jeseni, ko so delali streho, da bi je ne bilo treba sedaj zopet rušiti. Ali stavbarji in drugi šušmarji tedaj še niso vedeli, da bo treba tudi na strehah okenj. Pa zdaj so jo zadeli: Sveti duh v podobi goloba bo imel širok odprt vhod, da prileti v šolo in razsvetli učenke.

— **Kaj se lahko v Celju naučiš?** Nekov turnarček zapuša Celje; seveda lijejo razni želodarji solze za njim. Pri „knajpi“, njemu v čast, je priznal, da se je še-le v Celju naučil, kaj se pravi Nemec biti. — Ta je dobra! Ali je mislil reči, da je Nemec biti toliko kakor tuliti s celjsko fakinažo, se prepetati in hruliti mirne Slovence! Obljubil je tudi, da ostane Nemec; torej je pri turnarčkih svojo narodnost, svoj značaj spremeniti toliko, kakor obleči drugo suknjo! Za takimi ljudmi pokadimo.

— **Okrajni zastop v Kozjem.** Dne 9. t. m. se je izvršila volitev načelnštva v kozjanskem okrajnem zastopu. Za načelnika je bil izvoljen župnik v Pilštajnu, Tomažič, za njegovega namestnika pa dr. Jankovič. Kozjanski nemčurji in njihovi sorodniki pihajo kot gadje. Seveda se je strupencev bati, zlasti tedaj, kadar so lačni!

— **Grobni spomenik rajnemu Ivanu Kaču v Žalcu.** V to svrhu so darovali: Gdč. Zofi Senica 20 K, Karol Petriček 1 K, Anton Petriček 5 K, požarna bramba v Arji vasi po g. Anton Puncer-ju 12 K, g. Jurij Zagode na Zg. Ložnici 1 K, gospa Terezina Širca v Grižah 2 K, g. dr. Juro Hrašovec v Celju 5 K, g. iur. Dolfe Meh v Gradcu 5 K, g. Leopold Šalda v Žalcu 2 K, gospa Lenika Šah-ova na Teharjih 3 K, g. Lovro Šah na Teharjih 3 K. Nadaljne prostovoljne prispevke prejema Anton Petriček v Žalcu.

— **S šole.** V pokoj je stopila učiteljica na dekliski ljudski šoli v Ptuj Viktorija Curhalek. Dovolila se je ustanovitev samostojne ljudske šole v Pernovi z dvema razredoma v II. plačilnem razredu, razširjatev ljudske šole v Galiciji pa se ni dovolila. Nastavljena sta kot učitelja: na ljudski šoli s slovenskim učnim jezikom v Št. Ilju v Slov. gor. g. Ferd. Špranger, začasni učitelj v Št. Bolfenku, na ljudski šoli v Šoštanju g. Maks Hočevar, začasni učitelj na Bizeljskem. Na lastno prošnjo je bil upokojen nadučitelj pri Sv. Križu pri Slatini g. Šimon Škrabl.

— **Nesreča.** V Vičah pri Ptuj se je zadušil dne 8. t. m. dojenček Antona in Marije Vidovič. Pustila sta dojenčka z njegovim 4 letnim bratcem samega v hiši in se je starejši vlegel k majhnemu v zibelko in ga zadušil.

— **Umrli je** v Frankovcih pri Ormožu posestnik in gostilničar, bivši orožnik in uradnik c. kr. sodnije v Ormožu gosp. Anton Otorepec v 58. letu. Zapuša žalujočo udovo in pet otročičev. Bodi mu zemljica lahka!

— **Čudno čudo.** Iz Šmarjete poročajo, da je v Gornji vasi povila žena gospodarja Prše-ta mrtvi sestrici, katerih zgornje telesce je bilo zraščeno, spodnje pa prosto ter povse normalno.

— **Vlak je povozil** med Pragarskim in Slov. Bistrico železniškega delavca Jakoba Dreva, ki se je vračal zvečer po progi domov.

— **Nagla smrt dveh svakov.** Dne 6. t. m. je umrl nenadoma nekoliko bolehnih 35 letni posestnik Štefan Trobentar iz Leskovca pri Slov. Bistrici. Isti dan gre njegov svak, 40 letni posestnik, Pliberšek, k mrliču, a med potoma oslabi in se zgardi na tla. Drugi dan so ga dobili mrtvega.

— **Konjiško učiteljsko društvo** je zborovalo dne 5. t. m. v slovenski okoliški šoli. Radi skrajno neugodnega vremena je bila pač udeležba maloštevilna. Pogovarjalo se je o predmetih za letošnjo deželno učiteljsko konferenco, ki jih je predložilo učiteljsko društvo v Leobnu. Razun malih izjem so se odobrile vse točke. Predavanje tov. g. Brumna o pouku v oddelkih je vsem članom prav dobro došlo, ker so v našem okraju razun treh vse šole tako slabo organizovane, da je vsak učitelj primoran poučevati v dveh oddelkih, kar je spojeno z velikim naporom in težkočami. Praktični in natančno sestavljeni referat je vsem obče ugajal. O nekaterih točkah se je vnela uprav plodovita in živahna debata. Prihodnje zborovanje se vrši dne 13. aprila v Tepanjah. Ob tej priliki bode tov. g. Jurko pokazal v praktičnem nastopu, kako nam je začeti s spisjem na nižji stopnji. Ker bode ta težka snov sigurno vsakogar zanimala, so vsi cenjeni člani na to zborovanje prav srčno vabljeni.

— **V Slovenski Bistrici** se je vršilo dne 2. marca t. l. drugo letošnje zborovanje „Slovenje-bistriškega učiteljskega društva“. Predsednik gosp. nadučitelj Polanec je navzoče pozdravil z iskrenimi besedami in jih zahvalil za zaupanje, da se mu je podelila naporna naloga, voditi drušvo. Izmed 41 učiteljev tega okraja imamo 23 udov, in še izmed teh nekaj samo na papirju. Kje je stanovska zavest? Zakaj ne pristopijo k društvu

in ne obiskujejo društvenih zborovanj? Le v združenju je moč in kdor ni z nami, je proti nam. Ali ne vedo, da se rešujejo velevažne točke? Treba je organizacije, treba je dela; samo tedaj bomo dosegli to, po čemur stremimo. Prečital se je zapisnik in dopisi. Sledila je jako zanimiva debata. Tovariš g. Lulek je predaval o „Slikovitosti jezika“. Temeljitemu prednašanju je sledila laskava pohvala. Prihodnje zborovanje se vrši na Pragarskem. Upamo, da se udeleži zborovanja vsak, ki mu še ni umrl čut za društvene in tovariške sestanke. Dan ze naznani pozneje.

— **Od Velike Nedelje.** Vidite, gospod urednik, kakšen šunder ste vzdignili z preresničnim in veleumestnim dopisom, češ, da je zrastle nekaj kvarnih gobic na naši zemlji. Mnogo gnilega je pri nas, evo: Teh par efjaltskih gob, ki so vzkalile pri nas, hoče ustrahovati vso pošteno, slovensko našo vas. Vse se jih boji, kali? Vsaj zdelo bi se tako, ali ponovim vam še enkrat: Čas bo zazoril in uničil gobave individue! Ni strahu, zakaj bi neznačajneži dvigali vratove! Toliko moramo napredovati, da se bodo vsi značajni možje ogibali nemčurjev kakor gobavcev!

— **Nabor v Ptuj.** Za mesto se je oglasilo 20 stavodolžnih mladeničev; potrdili so tri. Od 5 tujcev so vzeli dva. Iz ptujskega okrajnega glavarstva se jih je oglasilo 820; 213 je ostalo sposobnih.

— **Poboji.** Ubili so pri Zakotu posestnika Fr. Ferencaka. V občini Pedarje je bil ustreljen kmečki sin Medved.

— **Razbiti splav.** Ob savskem mostu pri Krškem se je razbil nek lesni splav. Plovec je bil iz Kranjskega; padel je v Savo in utonil.

— **V Poljčanah** dobe električno razsvetljavo. Napravi jo mlinar A. Kandolin v vasi in pri kolodvoru.

— **V plamenih našel smrt.** V Vučji vasi pri Ljutomeru je dne 13. t. m. ob 5. uri zjutraj začelo goreti v gospodarskem poslopju Ane Prelog. Ko so pogasili ogenj, so izvlekli iz razvalin ožgano truplo posestnikovo. Sumi se, da je sam zažgal. Zgorela je streha in krma; drugo so resili.

— **V Afriki prijeta štajerska roparja.** 28letni Fr. Wruss iz Svičine pri Mariboru in 22letni Fr. Cvetko iz Kamenščaka pri Ljutomeru sta delala v tovarni za užgalice v Stainzu na Sred. Štajerskem. V začetku decembra l. l. sta bila brez dela ter se potikala okoli Hartberga do ogrske meje. Zjutraj 14. decembra sta pričakala nekega mladega posestnika, ki je šel z večjim zneskom denarja na semenj. Zgrabila sta ga ter ga davila toliko časa, da sta mislila, da je mrtev, potem sta ga zavlekla v gozd, mu pobrala denar, uro in čevlje ter zbežala. Po daljšem zasledovanju se je zvedelo, da sta dan pred ropom taka moža prenočevala v sosednjem okraju pri nekem posestniku, ki si je ogledal njuni poselski knjižici ter si tudi imeni zapomnil. Roparja sta zvedela, da ju orožniki iščejo, zato sta jo popihala v Gradec, od tam z železnico do meje, potem peš preko Bavarske do Nancyja, kjer jima je pošel denar. Ponudila sta se francoski oblasti za vojaka, bila sta sprejeta v legijo tujcev ter so ju poslali v Afriko. Francoska služba pa jima ni ugajala, zato sta pisala nekemu znanцу na Štajersko po denar, da zbežita od vojakov ter se vrmeta domov. Prijatelj pa je pismo izročil orožnikom in diplomatičnim potom se je kmalu doseglo, da je Francija zločinca izročila Avstriji. V ponedeljek sta sedela pred graškimi porotniki ter je dobil Wruss 12 let, Cvetko pa 8 let ječe.

— **Jesenice — na straži proti germanizmu.** Znano je, da si je nemška stranka na Kranjskem izbrala za glavno nalogo, da napravi iz Jesenic, trga na Gorenjskem, kjer je jako razvita nemška industrija, nemško trdnjavo, odkoder bi germanizatorični val se izlival po krasni Gorenjski. Prepričani so bili Nemci, da pri prihodnjih občinskih volitvah spomladi l. 1905. zmaga v dveh razredih in dobe s tem občino v svoje roke. A ta nada se jim je izjalovila dne 5. marca, ko je jeseniški občinski odbor izvolil trinajst častnih občanov, da jim izkaže zaslužen počaščenje za njihove zasluge. Seveda se zdaj Nemci vsled tega strašno repenčijo, a opraviti ne morejo nič, ker je bilo imenovanje častnih občanov strogo zakonito.

— **Beneški Slovenci.** Slovenski živelj na Beneškem se kar vidno umika italijanskemu. Šole so povsem italijanske, materinski jezik se nič ne poučuje. Zato ne zna večina niti čitati slovenskih knjig. Edino v cerkvi se še goji slovenščina. Slovenci v Avstriji se za beneške Slovence prav nič ne brigamo, dasi jih je 30.000 duš. To pa za poldrugomilijonski narod ni malo! Le pogledjmo, kaj vse počno Nemci, ta ogromen narod, da si ohranijo Kočevarje na Kranjskem, katerih je mnogo manj kakor beneških Slovencev! Mi bi morali storiti vse, da se ta naša betva ne potuji. A povsod nam manjka mož, ki bi bili požrtvovalni in kaj storili dejanski za izumirajoči naš narod. Za beneške Slovence zdaj nabirajo knjige, da zapuščeni naši rojaki ne pozabijo svojega jezika. Kranjska, ki je slovensko središče, bi se pač morala brigati za narod slovenski!

— **„Jadranska banka v Trstu“.** „Trščanski Lloyd“ piše: To, česar smo trebali že davno in pričakovali tu v Trstu, kakor lačen kruha, se ravnokar uresničuje. Industrijalni, trgovski in ves narodno-gospodarski slovenski svet toliko Trsta in njegove okolice, kolikor Goriške, Kranjske, Istre, Reke, Dalmacije, Bosne, Hercegovine, Češke, Hrvatske, Slavonije, Koroške in Štajerske in vseh ostalih slovenskih pokrajin v monarhiji avstro-ogrski, kakor tudi bratje Srbi in Bolgari v Srbiji, Črni Gori in Bolgarski, se gotovo razvesele od vsega srca na vesti, ki jo tu donasamo danes, da se tu v Trstu, na tej najdelikatnejši in najvažnejši točki Slovanstva ob morju Adrijanskem, vzlic največim težavam različne naravi, ustanavlja — v pravi čas — nenavadno važen denarni zavod slovenski: **Jadranska banka v Trstu.** Po pravilniku je določena temeljna glavnica 2.000.000 K. Prva emisija bo iznašala 500.000 K. Banka bo uradovala in poslovala v hrvatskem, slovenskem in srbskem jeziku. Nje delovanje se bo raztezalo na vse veje širnega bančnega poslovanja. Vsi moderni posli bankarstva se bodo v „Jadranski banki“ vzdrževali in vršili. Opozorjamo ves naš trgovski, industrijalni, obrtni, denarni in v obče narodno-gospodarski svet na to dejstvo, pa se nadejamo za trdno, da se z viših patrijotičnih stališč udeleže podpisovanja delnic, ko pride čas za to. Trst gleda z resnostjo na to novo, mlado narodno-gospodarsko dete Slovanstva v svojih zidinah. Gledajo nanje presenečeni tudi Italijani in Nemci. Pa, ko je temu tako, pokažimo mi vsi, kolikor nas je Slovanov v Avstro-Ogrski, da je Trst za nas najzanimivejša točka našega politično-gospodarskega programa.

— **Nove utrdbe v Pulju.** Listi poročajo, da se prične v kratkem z delom novih utrdb. Vhod v puljsko luko bode mogoč samo od edne strani. Stroški za te utrdbe bodo znašali šest milijonov kron.

Društveno gibanje.

— **Društvo zmernosti v Konjicah** priredi v društveni sobi v nedeljo, dne 19. marca 1905 popoldne ob 3. uri shod, pri kojem predava kmetijski potovalni učitelj, g. Fr. Goričan o vzgoji, cepljenju in saditvi ameriškega trsa. Vabijo se vsi udje, da se udeleže poučnega shoda in da privedejo seboj novih udov.

— **„Savinjsko učiteljsko društvo“** zboruje dne 23. t. m. v Gomilskem ob 2. uri popoldne. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. „O mapi za pisanje in čitanje“, iznajdba g. naduč. Marschika. 4. Volitev delegatov k „Zavezi“. 5. Posvetovanje o delegatih k dež. učit. konferenci.

— **Kmetijsko bralno društvo na Planici** ima občni zbor v nedeljo, dne 19. t. m. ob treh popoldne v šoli na Planici.

— **Akad. tehn. društvo „Tabor“** v Gradcu priredi v soboto dne 18. t. m. svoj redni občni zbor. Lokal: „Hotel Kaiserkrone“. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Slovanski gostje dobrodošli!

Dopisi.

— **Puščavnik izpod sv. Ane nad Teharji.** (Dalje.) Organizacija bila pa je sledeča:

A. I. Divizija. Divizionar: Jelek.
1. adjutant: pisarniški ravnatelj Pfeifer.
2. adjutant: štorovski trgovec Medved ali nemški Bär (Peer).
Plačani spremljevalec in tolmač Žgankov Korl.

I. Brigada „Teharje“:
Zapovednik: nemškutarski župan Gorišek-paša.

Adjutanti:
1. Puschnigg, dosedanji nemškutarski občinski tajnik na Teharjih, sin kmetskih starišev iz Slatine;
2. „Nemški Muhl“, gostilničar pri Lemežu;
3. koncesionirani „Huf“ Johann Tlaker (vsi trije so sinovi slovenskih kmetskih starišev, ki nemški niti znali niso).

II. Brigada: „Slance in Vrhe“:
Zapovednik: Petkov Zepl, imenovan „Muktar-paša“.

Adjutanta:
1. Pilatuš; 2. Dondež; tudi sami Slovenci, ki pa že od nekaj v nemški rog trobijo.

III. Brigada „Bukovžlak“:
Zapovednik: Kurt pl. Majer, privandrani graščak, poprej ogrski državljani, od 24. majnika 1904. pa avstrijski „Los von Rom“.

Adjutant:
„Ta dolgi Tinč“, katerega stariši so bili zavedni Slovenci in so se sedaj baje v grobu obrnili.

II. Divizija: Divizionar Peer.
Generalnega štaba nadzornik: Muktar-paša.

IV. Brigada „Čret in Zavodno“:
Zapovednik: Janez Gorišek, dosedanjski župana brat in zet pobožnega Franca Špasa, po domače „Turškega mlinarja“, ki opravlja službo adjutanta.

V. Brigada „Osenca, Pečovje, Lipa“:
Zapovednik: ravnatelj Jelek; namestnik: Valentin Kovač, nekdanji nemškutarski teharski župan za časa vlade proslulega „biriča“ Muktar-paše.

Adjutanti:
1. Štorovski Medved.
2. Podravnatelj Pfeifer in
3. „Kurand“ Pausler iz Pečovja, katerega še volilna komisija ni spoznala za volilca, ker je pod kuratelo.

VI. Brigada „Štore, Kresnike“:
Zapovednik: Peer ali Štorski Medved.

Adjutanti:
1. Pfeifer, uradnik v Štorah,
2. Lokoschegg,
3. Pegenau,
4. Höger (Heeger),
5. Golec po domače Klopotec.

B. Lovilci in kupovalci pooblastil ali „Schnellsegler-ji“ in „torpedovke“:

1. Trgovec Peer,
2. ravnatelj Jelek,
3. Pfeifer,
4. Žgankov Korl. } sami Štorjani.

C. Rušilci torpedovk: Vsi zavedni slovenski volilci in vzorne narodne volilke!

To tako organizirano „armado“ agitatorjev vezbala sta Jelek in Pfeifer ter jo potem, kakor lovci na „brakadi“ pse, spustila nad vse jim odkazane vasi, in volilna vojska se je pričela z jako zvitimi obljubami, ki so presegale one iz leta 1901.

V volilnem oklicu l. 1901. so namreč Štorovčani obljubili, da bodo gotovo oni sezidali župno cerkev na Teharjih, da bo dal namreč vsak Štorovski delavec najmanj 10 goldinarjev, tedaj vsi delavci vkup 4000 goldinarjev; da bodo dali gospod ravnatelj in uradniki ter drugi štorovski gospodje za cerkev še veliko več kot 4000 gl. ter razven tega še vse potrebno železo zastoj! Sedaj so minula že 4 leta, in stara cerkev še ni podrtja, podarili niso niti vinarja, da, niti enega žrebca, pač pa so navozili sedaj slovenski kmetje brez vsake obljube vse polno lesa na teharsko ledino in cel grič peska k bodoči stavbi nove župne cerkve. Vsa hvala in slava njim, posebno že radi tega, ker so to storili samo iz srčnega poželenja, da se naj vendar enkrat uresniči vroča želja vseh Teharčanov, da dobe vendar enkrat vzlic vsem spletkam na strani nekaterih neznačajnežev, par protestantov in nemškutarjev v sloveči zgodovinski vasi „plemenito Teharje“ — svoj veličastni „božji hram“, ki naj ostane krasen spomenik na burne čase in boje uboge slovenske raje napram ljutemu sovražniku „Los von Rom“ in Štorovskim barabam, oziroma kakor pravi „ravnatelj“ Jelek napram „windische Trottn“. Jelek, zapomni si svojo predrznost, ker ne bode dolgo, da se boš zagovarjal na pristojnem mestu! Razumeš? Z ajdovico se ti bo pokadilo!

Delavec, ki se je trudil noč in dan že za časa, ko še o Jeleku v Štorah niti duha niti sluha ni bilo, dobi za nagrado psovko v obraz, in to od ravnatelja!

Delavci, pomislite kaj vas še čaka, vas, ki ste slovenskega pokoljenja in sedaj pod „komando“ Jeleka! Sicer se vam pa ni treba prav nič več bati, ker bodo volitve kmalu ne le splošne, ampak tajne — namreč z listki, in sicer z zaprtimi, tako, da ne bo nihče, niti Jelek, niti njegovi podrepniki izvedel, kdo je volil in katere kandidate.

Za vas, štorovske volilce — windische „Trottn“ ostane pa še ponos, da vas je vodil k občinskim volitvam na Teharje dne 25. večana l. 1905. vendarle „Štorovski Obertrott“ — ker po navadi „Untertrottn“ nima komande! Vodil vas je sicer jako nerodno — posebno nazaj ko vas je spremila vaša „trška“ banda prav tiho v Štore, ker je bandi trški boben — znak da je turške vlade na Teharjih zopet konec — počil. Sploh je bilo v „pdih urah“ dne 25. svečana t. l. še mnogo zanimivih prizorov, o teh pa prihodnjič!

Vaš puščavnik od sv. Ane!

— **Postna, pa vendar še pustna iz Dobrne.** V petek 7. t. m. na god štrideset mučenikov se je pripjala kočija na Dobrno in nam prinesla dva edska „gvantna“ gospoda: Jabornegga in Stiger. Ob tem času sicer tudi nič novega ni, če kaka kočija pripelje na Dobrno, pa glej ga! Kako vrvenje je okoli voza pred gostilno prej mlenschege, zdaj Heisenberger. Kakor se ob času, o največ topličarjev semkaj zahaja, recimo junja in avgusta, pridrve natakarji in sobaric ravno tako prihitijo z globokimi pokloni hkočiji gospodje Auer, poštar Gol, miroljubni Henbichl in pozdravijo mogočne celjske gospode. I se komaj iz voza skobacajo, že skačejo naši „spodje“ okoli njih ter se jim klanjajo. Vsi gospodje so bolj zelenkasto oblečeni, menda ker so v laskem upanju, da bo nemškutarija zmagala v poteptala v blato Slovenstvo na Dobrni. Priljo, da so ti gospodje prišli semkaj nemškemu (?) blinemu odboru na pomoč pri kovanju reklamij. Mi jim to že privoščimo. Pa slišali smo, da se je g. Jabornegg proti volitvi v

celjski okolici v kakih 40. točkah pritožil, da se mu pa skoraj nobena točka ni posrečila. Mi se takih gospodov bore malo bojimo; edino, kar nas skrbi, je to, da ne bi kje na dan volitve postali zeleni od same jeze, da so propadli na Dobrni tako kakor v Teharjih in v Oplotnici. Kakor je na dan 40 mučenikov, tako pravijo, bo še 40 dni — res 40 dni se bodo gotovo, če ne bodo prej občinske volitve, naši Nemci in nemško misleči Slovenci p. d. nemčurji klanjali vsakemu, ki bi jim utegnil pomagati k zmagi. Letali bodo okoli po občini in hujskalj zoper Slovence in z vsemi sredstvi nagovarjali volilce za svoje odbornike. Ali mi jim rečemo, da so na Dobrni ljudje tudi že toliko razsodni, da vedo ceniti svoje domačine, poštene kmete in se ne bodo dali premetiti od ljudi, ki so bili pred kratkim drugje in so šele s trebnhom za kruhom semkaj prišli, da zapuste zopet v kratkem času Dobrno. Mi si bomo te gospode dobro zapomnili in jim bomo vračali, kakor jim gre: hrbet jim bomo pokazali in ravnali po geslu „Svoji k svojim“.

Visoki deželni odbor pa naj zdaj odpre oči in ušesa ter naj poslušaj, kdo na Dobrni že več let sem hujska in seje prepir in nemir. Vi, gospodje v Gradcu, kdaj pa pridete na Dobrno preiskavat, zakaj naše toplice tako strašno nazadujejo? Tedaj vas prosim, da najprej poizveste, kdo je kriv, da je v toplicah med ravnateljstvom in uslužbenci večin prepir in največje nasprotstvo. Dobrnske toplice se niso prav nič spremenile, kar bi jim škodovalo: voda je ista, kraj isti, zrak isti, hiše iste kot pred leti, a nekaj je novega: hujskači so se vgnezdili, ki so se že vsakega z malimi izjemami na Dobrni lotili.

Zdaj pa še nekaj. Kakor otroci, če jih starši kaznujejo ali učitelji, zmiraj samo na to tuhtajo, kdo ga je zatožil, ravno takšni so naši Nemci in nemčurji. Po vsakem časniškem članku, ki jih le malo okrcja, gre po celi občini vprašanje: „Kdo je le to pisal?“ „Kdo me je noter dal?“ „Ber hot mi verissen“ — „eini geben“ itd. Ne povprašajte okoli. Povemo vam, da vsi, ki nismo z vami, da vsi drugi, ki se čutimo Slovence, da vas mi vsi „noter dajemo“ zato, ker želimo, da bi vas ljudje spoznali. Kar eden piše, da radi vsi drugi podpišemo, ker vemo, da je resnica na naši strani. Ne povprašajte, ampak poboljšajte se!

Pismo slovenskega delavca iz Osterfelda na Westfalskem. Zopet na delo, stavka je končana! Ta parola, koju je izdal 9. febr. odbor naših voditeljev, je prišla nepričakovano, kakor strela z jasnega neba. Prišlo je, kar bi ne bil nikdo pričakoval: Podlegel je zopet ubogi zatirani trpin, a zmagalo je nenasitljivo žrelo nemških mogotcev, častilcev mamonovih. Niti eni uborni delavski zahtevi niso ugodili. Smatrali so zastopnike delavstva za neenakopravne faktorje, izjavili so, da bi trpela njihova čast, ako bi razpravljali s zastopniki delavstva. Ko je postajal položaj vedno bolj resen, ter je vsled omenjene stavke trpela nemška obrt veliko škodo, se je ponudila vlada, da hoče posredovati med delavci in kapitalom; izdelala je baje nek načrt, na podlagi kojega naj bi se v pruskem deželnem zboru skoval rudarski zakon, ki naj bi ščitil delavce pred nepostavnim postopanjem rudniških posestnikov.

Toda koliko je verjeti vladi, uči delavce bridka skušnjava od leta 1889. Tudi takrat je vlada ob času stavke nekaj enakega obljubila, pa pruski deželni zbor je vrgel oni načrt pod mizo, in želja rudarska, je ostala glas vpijočega v puščavi. Tudi sedaj so se dali naši voditelji preslepiti z vladnimi obljubami. Posledica temu je velikansko ogorčenje napram organizaciji. Velikanske žrtve je zahtevala stavka, a prinesla ni nikakšnega uspeha.

In vsega tega je kriva oholost in brezsrčnost rudniških posestnikov, katerim se celo velemodra nemška vlada ne upa po robu postaviti, dasiravno so ji dobro znane vnebovpijoče krivice, ki se dogajajo v Ruhrskem okraju. Mamon gospoduje tudi v „blaženem rajhu“.

Narodno-gosp. novice.

Črtice iz sadjarstva.

Piše Anton Kosl, učitelj in posestnik v Središču.

(Dalje).

č) Izkopavanje drevesnih jam za saditev.

1. Dobro in koristno je, da izkopljemo drevesne jame že kake 3—4 mesece, predno hočemo drevo saditi. Za velikost jame velja pravilo: ista bodi vsaj za polovico širša kakor je krog, ki ga zavzemajo drevesne korenine. Ako segajo torej korenine recimo 60 cm na široko, naj bude jama 90 cm do 1 m široka; pri koreninskem obsegu 80 cm pa naj bude 1 m 20 cm široka. Kar se tiče globokosti jame, naj znaša ista $\frac{2}{3}$ jamine širskosti; meter široka jama bodi torej 60—70 cm ali približno $\frac{3}{4}$ m globoka. Dosti boljše so široke jame — do 2 m ni preveč — kakor pa ozke in globoke.

2. Pri izkopavanju jam se zloži izkopana prst na tri kupčke: najvišja plast (ruša ali trata)

na prvi, nižja na drugi in najnižja na tretji kupček. Tudi dva kupčka zadostujeta; glavna stvar je le, da se zemlja razvrsti. Vso iz jame izkopano prst zmetati kar na en kup je povsem nepravilno, slabo. Stene v jami naj ne bodo navpične, ampak nekoliko poševne proti sredini. Jame ostanejo pred saditvijo zato dalj časa odprte, da zamore zrak, svetloba in vlaga uplivati na jamine stene in dno, kar je jako važno zaradi razkrojitve zemlje.

3. Pred saditvijo se naj pripravijo količi: močna smrekova ali borova debelca; dolgost količev, ki morajo biti gladki in ravni, je odvisna od visokosti drevesa; zabit v zemljo, naj ne sega nikdar v krono, ampak nekoliko cm pod najnižjo vrhovo veje. Tudi oni kol, ki sega drevescu le do polovice debela, ne ustreza svojem namenu, ker veter lahko gornji del drevesa preveč maje.

Spodaj se količi priostrijo ali ošpičijo; da trajajo dalj časa, se pomaga s tem, da se spodnji del z vročim katranom ali terom namaže. To pa tako, da je s to črno mažo prevlečen ves oni del, ki bo zabije v zemljo, pa še nekoliko onega, ki bo molel iz zemlje. Ako bi zavarovali proti troh-nobi le del, ki tiči v zemlji, se kasneje kol tikoma zemlje rad pretrga. Namestu mazanja s katranom je koristno tudi, ako se kol na spodnjem delu opali ali ožge. Dobro pripravljene količi trajajo 5—6 let, pozneje pa drevesce tako ne potrebuje več podpore.

4. Sredi jame naredi z železnim ali kakim drugim močnim kolom luknjo in zasadi v njo navpično kol, na katerega bode drevesce po saditvi privezano. Kol se zabije torej vedno prej v zemljo nego se vsadi drevesce. Proti temu sadjarskemu načelu greši večina naših sadjarjev; ti gredo navadno šele po končani saditvi iskat količev.

Vprašanje je, zakaj se mora po pravilih umnega sadjarstva zabiti kol še v prazno jamo pred saditvijo drevesa? To se zgodi prvič zato, ker se pri poznejšem zabijanju kola korenine lahko ranijo, in drugič, ker se pozneje, ko je jama že zasuta, ne more kol nikoli več tako trdno zabiti, ko v prazno jamo. Kol bodi vendar drevesu trdna podpora in bramba!

d) Kako se pripravi drevesce za saditev.

Predno se drevesce vsadi, ga je treba v koreninah in v kroni prirezati. Vse poškodovane korenine z ostrim nožem gladko odrežemo od notranje na zunanjo stran, da pride na novo nastala rana ali rez navzdol ter se lepo oprime zemlje. Tudi druge, zdrave korenine se okrajšajo. Slabeje bolj, močneje manj. Čim slabeje je drevo ukoreninjeno, tembolj se mora pri krajanju čuvati in varovati. Pregoste korenine se uredijo, križaste se uravnajo s tem, da se ena odstrani.

V istem razmerju kakor se okrajšajo korenine, se mora pred saditvijo skrajšati tudi krona ali vrh. Ta se le tedaj nič ne prireže, ako drevesu pri izkopavanju nismo koreninic prav nič ranili, kar pa se zgodi le redkokedaj. Vejice se prirežejo navadno za blizu tretjino njihove dolgosti tako, da pridejo gornja očesca na zunanjo stran*) in da presega vrhovna ali gornja mladika druge za kakih 20 cm.

Pri krajanju kroninih vej se število očesc ali popkov zmanjša; ostali se potem močno rede in poženo krepke veje.

Pomniti pa je, da se pri črešnjah in kostanjih vrh nikoli ne prikrajša.

Nekateri sadjarji so proti prikrajanju vej pri saditvi, ker trde, da drevo tem lepše raste, čim manj ran se mu zada. Mene pa so večletni lastni poskusi privedli ravno do nasprotnega prepričanja. Na nekaj pa vendarle moram opomniti: čim starejša je drevo, tem manj mu prikrajšaj prvo leto veje in temu primerno tudi korenine. Za starejša drevesa je v obče najbolje, da jih presajamo s kepo vred, to je z vso zemljo, ki se drži korenin. — Ako ni potrebno korenin okrajšati, jih moramo na vsak način narezati. Narezovanje je zelo važno, ker sprejema drevo po narezanih ploskvah hrano, ki je v vodi raztopljena, tako dolgo, da mu zrastejo nove sesalne koreninice.

Ko smo drevo na ta način pripravili za saditev, ga postavimo za nekoliko ur — najbolje čez noč — v mešanico iz vode, ilovice in kravjaka, da prinesejo korenine prvo hrano takorekoč že s seboj. Tudi mešanica iz ilovice in gnojnice se priporoča, samo da gnojnica ne sme biti preostra. Pri saditvi se potem vlažne koreninice potresejo z drobno, suho zemljo. To dosti pomore, da se drevo hitreje prime.

e) Saditev.

Vrnimo se zopet k jami, v katero nam je vsaditi drevesce. Ista je še prazna, le kol stoji v njej močno in trdno.

Ruša ali trata, katero smo pri izkopavanju spravili na prvi kup, kjer je najboljša zemlja, pride zdaj na dno. Dobro je tudi pomešati med zemljo prvega kupa nekoliko starega razkrojenega gnoja. Za tem pride na vrsto srednji kup.

Ko je jama že blizu do vrha polna, potlačijo zemljo z nogami prav dobro, napravi v sredini

*) Pri nekaterih sadnih vrstah n. pr. pri mošankah, kojih veje raste zelo na široko, je bolje rezati tako, da pridejo gornja očesca na notranjo stran.

tik kola majhen kupček in postavi nanj drevesce tako, da ne pridejo zgornje korenine pozneje, ko se zemlja sesede, globlje nego je površje zemlje, zakaj poglavitno pravilo umne saditve drevja se glasi: Pazi, da ne posadiš drevesa globlje kakor je prej raslo!

Okrog korenin, katere lepo zravnaj, da pridejo v isto lego, v kateri so bile poprej, nasuj prav dobre rahle zemlje, najbolje mešanec ali pa mastno zemljo krčin. Pazi, da pride zemlja povsod pod korenine in da ne bo praznih prostorov. Zato je dobro, da pri drevesu kleče z levico večkrat drevesce previdno potreseš, z desnico pa pokladaš zemljo na korenine.

Ali se sme pokladati na korenine tudi gnoj? Sveži gnoj je za te namene popolnoma nerabljev, ker povzroči gnilobo na koreninah, čisto tudi rakovo bolezen.

Ko je tudi na koreninah kakih 5 cm na debelo nasute dobre zemlje ali mešanca, zasuj drevesce popolnoma z zemljo, ki ti je ostala še na 3. kupčku. Končno se zemlja z nogo nalahno h koreninam pritisne.

Tako drevesce ni vsajeno pregloboko, kar bi lahko zaradi pomanjkanja zraka povzročilo na koreninah gnilobo ali pa dalo povod, da bi pognale nad pravimi koreninami druge, nepotrebne, roparske korenine.

Pregloboko vsajeno drevesce nima nobene prave rasti. Jaz sem se o tem prepričal na svojem nedavno kupljenem posestvu. Mlada drevesca so mi hirala in hirala, dal sem ista izkopati ter plitveje posaditi na istem prostoru. Zdaj lepo uspevajo — dokaz, da jim pregloboko stališče ni ugajalo. Tudi preplitva saditev ne velja, ker se na ta način lahko izsušijo korenine in drevo usahne.

Le poglej, kako ljubi Bog sadi gozdna drevesa! Vrat srčne korenine, od katerega so razcepljene postranske koreninice, je še nekoliko vidljiv; ne previsoko, ne prenizko!

f) Narejanje kolobarja ali drevesnega kroga.

Okrog drevesa se napravi sedaj 2 dm visok drevesni kolobar ali krog, ki mora viseti proti deblu, da lažje nabira vlago ali mokroto in jo speljuje h koreninam.

Ta kolobar naj bo vedno brez plevla; zato ga je treba večkrat zrahljati, posebno pri težki ilovnati zemlji, ki se kaj rada strdi in ne pušča mokrote do korenin. Dobro je, ako se naredi okrog drevesnega kolobarja še majhen jarek, da voda ne odteka.

Pri vsaki, bodisi jesenski ali pomladanski saditvi je koristno, ako se posuje drevesni kolobar zgoraj precej na debelo (vsaj 5 cm) z dobro segnitim gnojem, listjem, mahom ali čreslom. Zemlja ne izgubi na ta način lahko svoje mokrote, in začnejo korenine mnogo hitreje izvrševati svojo nalogo, namreč srkati vase hrano in jo spravljati navzgor. Tudi v gnojnico pomočne pleve se lahko vzamejo namesto gnoja.

(Dalje prihodnjič.)

Politični pregled.

— **Državni zbor.** V torek je začetkom seje predstavljal ministrski predsednik Gantsch zbornici novega deželnoobrambnega ministra Schönaiha. — Na vrsti je bil predlog posl. Derschatte, naj se izvoli odbor 36 poslancev, kateremu naj se izroče vsi predlogi z ozirom na razmerje naše države proti Ogrski. Prvi je govoril Derschatta jako ostro proti Ogrski. Dejal je, da Ogrska noče biti država poleg nas, ampak nad nami. — Hrvatski poslanec dr. Ferri je povdarjal, da je pri zadnjih volitvah na Ogrskem prodrla volja ene edine narodnosti, t. j. Madžarov, ki pa so v manjšini napram drugim narodom. Carinsko ločitev od Avstrije ter madjarsko armado zahtevajo ljudje, ki jih ni izvolil narod svojim zastopnikom, temveč razni uradniki.

— **Balkan.** Turčija hiti z oboroževanjem. Poklivala je pred časom 40.000 novincev v armado, vendar posamezni bataljoni še daleko niso popolni. — Iz Carigrada pa hinavsko poročajo, da iz macedonskih okrajev dohajajo poročila o novih vstaških četah, turške oblasti delajo neprestano, da nevarno gibanje uduše (?). Ker pa so ceste slabe, ni mogoče dovolj hitro dobiti vojakov in orožnikov tja, kjer se pojavijo memiri. Z mej se skoraj vsak dan poroča, da prestopajo nove vstaške čete na macedonska tla. — Spomladi bo imela Turčija v Macedoniji menda 280.000 vojakov.

— **Položaj na Ruskem.** O kmečkih nemirih prihajajo iz središča države čimdalje resnejše vesti. V Kijevu in Črnigovu so uporneži požgali tri velike tovarne za sladkor. V gubernijo Črnigov je udrla iz Kurska nad 3000 kmetov. Proti upornežem sta odposlani dve stotniji vojakov. — Pri Dimitrovskem v orelski guberniji so kmetje oropali in opustošili graščinsko posestvo pokojnega velikega kneza Sergija. Požgali so tudi vse industrijske naprave.

Rusko-japonska vojna.

Kuropatkin je umikanje dobro izvršil. Na levem krilu je rešil skoro vse topove. Listi zatrjujejo, da so si Japonci priborili veliko zmago, a

popolna ruska katastrofa ni. Zmaga pri Mukdenu je sijajna, a nepopolna. Kuropatkin je morda izgubil tretjino, morda dve petini svoje armade, ampak armade ni popolnoma izgubil, medtem ko je rusko levo krilo cel teden izvrševalo boje na umikanju in se je umaknilo skoro z vsemi topovi in zalogami. Tudi rusko desno krilo se je končno umaknilo še precej v redu. Japonski general Kavamura ni mogel obiti Linevičeve armade, vkljub velikanskim maršem, 40(?) km na dan. Ruska armada pri Mukdenu je štela 300.000 pešcev, 26.000 konjenikov in 1368 topov. Na begunce so Japonci grozno streljali s topovi. V okolici Mukdena se je hotel ustavljati del sovražnikov, a japonske kartice so jih požele. Med plenom je mnogo ruskih polkovnih zastav.

Poraz Rusov pri Mukdenu je posledica kitajske zavrtnosti, ker so po svoji železnici, ki je sezidana z angleškim denarjem, privzeli Japoncem vojake in vojne potrebe. Na kitajskih tleh je imel general Nogi vojno podlago, odkoder je napadel rusko desno krilo.

Dopisnik „Novega Vremena“ poroča iz Madzjavana 3. marca: Kakor daleč mi nese pogled, je vsa cesta polna dvokolesnih vozičkov; ko pogledam bliže, vidim, da je to prevoz ranjenih. Ne čuje se noben glas, nobena tožba, noben vzdih; mrtva tihota leži nad tem strašnim izprevodom. Samo kolesa škripljejo in kopita udarjajo ob slabo cesto in s tem motijo večerno tišino. Večina ranjencev je čez glavo pokrita s kitajskimi odejami ali blatnimi plašči s sledovi strjene krvi. V dvo-kolkah je naloženih po več mož; nekateri imajo povezane glave, ki jim vsakokrat, kadar se voz potrese ali omahne, udarjajo ob strani. Enemu je zdrsnil plašč doli, obveza se je spela in pokazala zevajočo rano na prsih — vse je okrvavljeno in pomečkano od šrapnelnih koscev. Blatno lice ima že smrtni izraz, nos je zaostren, oči, obrobljene z modrimi krogi, so zaprte. Vtisk je strašen. — Brez konca sledi voz za vozom. Naštel sem do 700 vozov, potem sem nehal. V eni dvokolki sta dva ranjenca, a v sredi počez jima leži že mrlič. Kadar se voz premakne, udriha po njih. Smrt mu še ni mogla izpremeniti lica. Še se mu vidi na obrazu izraz neznošnih muk. Tra v resnici tudi v smrti še ni našel pokoja. In čim dalje gledaš: Same prevezane glave, roke, noge, povsod sledovi krvi, povsod bolesterne, izmučene oči. Kdor to vidi, se mu mora srce zjokati nad grozno brezsrčnostjo vojske. — Videl sem 42 ranjenih častnikov.

General Kuropatkin je 11. t. m. poročal: V bojih, ki so neprestano trajali več dni, so znašale izgube 50.000 mož. Umikanje iz Mukdena je bilo silno nevarno in težavno. Zadnji voji so se umaknili v polnem redu in so se ustavljali samo na točkah, ki so bile že preje v to določene. Vsled neprestanih japonskih napadov na mandarinsko cesto, je bilo umikanje zlasti težavno za tren. Mi nismo korakali po cestah, marveč preko polja. Z ozirom na neznatno oddaljenost z Japonske in lahko dovažanje z morja je japonska armada ohranila vedno isto moč. Vzpričo že za časa miru izborna organiziranega vohunstva so Japonci natanko poznali pozicije naše armade. Polkovniku Lešu se je posrečilo od tega polka rešiti tri častnike, 150 mož z zastavo in eno baterijo. Ta polk je dne 6. t. m. izgubil preko 1000 mož. Od Jurjevskega polka 25. divizije je ostalo samo 619 mož in 2 častnika.

Obširno poroča nek petrogradski dopisnik o bitki pri Mukdenu, kjer je bil boj v ponedeljek najhujši; ta dan je bila bojna črta v obliki kroga 30 km dolga in 10 km široka. Nekateri voji so bili že šest dni neprestano v boju in se jim je sreča vsak čas spreminjala. Celo ranjenci so ostali ob fronti in se bojevali kot levi. Na ruski levi fronti so morali japonski častniki streljati na svoje lastne ljudi, da so jih prisilili v boj. Obupano so metali vojaki svoje puške proč in se vrgli brez orodja v ruske okope, ki so bili kmalu prenapolnjeni z mrtveci.

Pri Lipskem in pri Mukdenu. Najkrvavejša in največja bitka novega časa se je bila pri Mukdenu. Na bojišču je obležalo na obeh straneh nad 100.000 mož, a boji se na umikanju še nadaljujejo. Ta bitka je bila večja nego, „bitka narodov“ pri Lipskem, ker ondi so se bili le tri dni, tu so trajali najkrvavejši boji skoro 14 dni. — Pri Lipskem se je skupno bojevalo 500.000 mož z 2000 topovi, nekateri listi pa z največjo odločnostjo trdijo, da je bilo v boju za Mukden zapletenih okoli 480.000 Rusov in okoli 600.000 Japoncev. Tako si je lahko tolmačiti ruski poraz.

Obojestranske vojne sile v bitki pri Mukdenu. „Daily Telegraph“ poroča, da se je bitke pri Mukdenu na obeh straneh udeležilo 850.000 mož.

Rusi so imeli 300.000 mož pehote, 28.000 konjenikov in 1368 topov s potrebnim moštvo, skupaj 360.000 mož. Japonci pa so imeli skupaj 490.000 mož, torej za 130.000 več vojakov, kakor Rusi!

Če to uvažujemo, potem se pač ni čuditi, ako so si izvojevali zmago!

Ruski vojni svet o porazu. Vojni svet, ki se je vršil pod cesarjevim predsedstvom

v Carskem selu, je dognal, da je glavni vzrok premalo poznanje sovražnika. Nadalje se je konstatiralo, da Kuropatkin ni naredil nikakih odredb, da se živež, puške in strelivo prepelje v Harbin. Nadzornik artilerije, veliki knez Sergij Mihajlovič, odpotuje v kratkem na bojišče, da izve, v kakšnem stanju je artilerija.

Ruski admiral Dubasov o vojni. Sedaj v Parizu bivajoči ruski podadmiral Dubasov se je izjavil: Mi hočemo zmago in jo bomo dobili za vsako ceno. — Izguba Mukdena je žalostni poraz, a pričeti se mora sedaj zopet od začetka. Japonci bodo v petih do šestih mesecih prvi, ki bodo prosili miru. Rusija lahko postavi na bojišče armado, ki je zmožna priboriti si uspeh na suhem, a upati je tudi v uspeh brodovja Roždestvenskega, ki čaka sedaj, da bo njegovo brodovje popolno.

Linevičeva armada. Iz zadnjih uradnih japonskih poročil je razvidno, da se je general Linevič, čigar armada je tvorila rusko levo krilo, srečno z neznatnimi izgubami umaknil proti Tielinu.

Linevič je izgubil samo 20.000 mož in 6 pušk na stroj, ujetih pa je bilo od njegove armade samo 80 mož. Pač pa so Japonci uplenili precejšno množino živil in streljiva. Linevičeva armada je že dospela v Tielin.

Prvi napad Japoncev na Tjelin odbit. General Kuropatkin brzojavlja z dne 14. t. m.: Srdit napad Japoncev na središče naših stališč ob Fanho je bil od nas odbit. Nad 1000 trupel je pokrivalo zemljo pred našo črto.

Tretje baltiško brodovje pluje nepričakovano hitro svojem cilju nasproti. V ponedeljek se je že pojavilo v Suda-zalivu na otoku Kreti; torej se ni ustavilo dosedaj še v nobenem pristanu atlantskega in sredozemskega morja. V najkrajšem času prispe v Suez, prepluje kanal in Rdeče morje ter se združi z Roždestvenskim.

Kolin, 16. marca. Vojni svet v Petrogradu je sklenil, da se vojska odločno nadaljuje. Odlok, s katerim se mobilizira 400.000 novih čet, je baje od carja že podpisan. V tej armadi bo večinoma infanterija in topništvo, ker se kavalerija ne more na sedanjem bojišču dobro rabiti.

Petrograd, 16. marca. Tudi baltiško brodovje dobi pomoč. 120.000 vojakov je že pripravljenih za boj.

Pariz, 16. marca. Vedno nove japonske čete se izkrcavajo, posebno na vzhodnem obrežju Koreje, kakor bi bile japonske bojne moči neizcrpne. 40.000 Japoncev z mnogimi topovi se je izkrcalo pri Vladivostoku, katerega bodo oblegali. Dva ekspedicijska kora bodefa nastavljena v Genzanu.

London, dne 16. marca. Londonski večerni listi poročajo, da so bili Japonci pri Tielinu poraženi. Podrobnosti o dogodkih pri Tielinu ni, to pa je gotovo, da je Kuropatkin porazil sprednje voje japonske armade.

Berolin, dne 16. marca. Iz Petrograda poročajo, da je Kuropatkin odpoklican. Začasno bo poveljeval armadi general Linevič.

Tokio, dne 16. marca. Oyama poroča, da so Japonci v noči na četrtek zasedli Tielin.

Raznoterosti.

— Število mravelj v mravljišču. Prirodopisci so ugibali že dlje časa, koliko mravelj živi v enem mravljišču. To sešteti je težko, ali A. Torrelu in Yongu se je posrečilo. V mravljišču, širokem nad 60 cm, visokem 60 cm, živi 19.900 mravelj. V mravljišču, ki je široko 95 cm, visoko 45 cm, živi 47.800 mravelj. Velika mravljišča po gozdih utegnejo šteti po 100.000 mravelj!

— Na ledu sredi morja. Kakor poročajo petrogradske „Novosti“, je bilo pred nekaj dnevi veliko število ribičev v finskem zalivu v veliki življenjski nevarnosti. Okoli dvesto jih je bilo na ledu, večina njih celo na konjih pri otoku Leskar. Bilo je zvečer in ves dan je pihal hud veter. Naenkrat je bilo slišati močan pok in prestrašeni ribiči so videli, da se je led, na katerem so stali, ločil od obrežnega ledu in plaval na široko morje. Okoli 50 mož se je še moglo rešiti na ledu, ostalih 150 je pa odnesel led z njihovimi konji na prosto morje, kjer so prebili celo noč med življenjem in smrtjo. K njihovi sreči je začel pihati nasprotni veter, ki je led pognal nazaj k obrežju, da so se lahko vsi rešili.

— Pobožna kokoš. V neki družbi so se pogovarjali o razumnosti živali, kako si n. pr. osel, ki mora napraviti vsak dan gotovo število potov, zapomni to število ter sam od sebi obstoji, kadar je to število napravil. Profesor v družbi je povedal, da ima njegov stric kokoš, ki nikoli ne znese v nedeljo jajca. Temu so se vsi čudili, ker si niso mogli tolmačiti, kako se je moglo kokoši dopovedati, da je sedmi dan praznik. Tajnost jim je profesor končno zaupal: „To si je treba razlagati tako, ker stričeva kokoš že dve leti tudi ob delavnikih ne nese več jajc.“

— Nit od pavole ali od preje, kako razpoznati? Vzemimo obe niti v roko, pa jih ob koncu užgemo. Nit od pavole se užge naglo, gladko gori in nje dim diši. Od preje nit pa se bolj nerada užge, pri gorenju prasketa in diši nekako po smoli.

Ponos vsake gospo dinje je dobra kav...

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

se ne bi smela pogrešati več v nobenem gospodinjstvu, kadar se napravlja vsakdanja kavina pijača.

o o o

Zahtevajte le izvorne savoje z imenom „Kathreiner“ in ne kupujte nikoli, kar se odtehtuje odprto.

Zahvala.

O priliki smrti našega prerano umrlega soproga in strica ozir. očeta-reditelja, gospoda

Andreja Golob

trgovca in posestnika

nam je došlo od vseh strani toliko pojavov sočutja, da nam ni mogoče vsakega posebej dostojno zahvaliti na tem človekoljubnem činu, ki nam olajšuje, prenašati pretežki udarec.

Izrekamo torej tem potom najpriščnejšo zahvalo prečastiti duhovščini, ki se je veličastnega pogreba v tolikem številu udeležila, zlasti preč. gg. dekanu Verku in župniku Prešernu, sod. svetniku g. Golingsheimu in g. sod. prist. dr. Šribarju iz Kozjega, občinskim odbornikom, ki so nesli svojega rajnega tovariša k večnemu počitku, učiteljstvu z šolsko mladino, požarni brambi rajhenburški, pevsk. zboru, ki je krasno pel žalostinke nagrobnice, in vsem, ki so spremili nepozabnega nam pokojnika na njega zadnji zemeljski poti!

KOPRIVNICA, 15. marca 1905.

(129) 1

Žalujoči ostali.

Veliko presenečenje! Nikdar v življenju več take prilike! 500 komadov za gl. 1.95.

1 prekrasno pozlačena, precizijska ura z verižico, natančno idoča, za kar se 3 leta jamči, 1 moderna svilena kravata za gospode, 3 komadi ff. žepnih robcev, 1 eleg. prstan za gospode s ponarejenim zlahtnim kamnom, 1 elegantna damska broža, 1 prekrasno žepno toaletno zrcalce, 1 usnat možniček za denar, 1 žepni nožek s pripravo, 1 par manšetnih gumbov, 3 naprsni gumbi, vsi iz double zlata s patentiranim zaklepom, pisalna priprava iz niklja, mičen album s prekrasnimi slikami, 3 saljivi predmeti, ki vzbujajo pri mladih in starih veliko veselost, 1 jako koristno navodilo za sestavljanje pisem, 20 predmetov, potrebnih za dopisovanje, in še čez 400 raznih predmetov, ki so v domačiji neobhodno potrebni. Vse skupaj z uro vred, ki je sama tega denarja vredna, velja samo gl. 1.95. Razpošilja proti postnemu povzetju, ali če se denar naprej pošlje.

Dunajska razpošiljalna tvrdka

P. LUST, Krakov.

(129) NB. Za neugajajoče se vrne denar. 2-1

Fizol, krompir, jabolka splah vse deželne pridelke

kupi (42) 50-9

Anton Kolenc, trgovec v Celju.

Robert Diehl

Celje

Priporočam svojo najizvrstnejšo, doma žgano **slivovko** in **tropinovec** po najnižji ceni. Nadalje priporočam jako **fino staro slivovko** za zdravila po K 2'40 liter. (100) 5-4

V zalogi imam tudi najboljši **brinovec.**

Staro slivovko in brinovec pošiljam tudi po pošti od 2 litrov naprej.

V najem se da

mesarija in gostilna

na zelo ugodnem prostoru na Bizeljskem zaradi smrti. Natančnejša pojasnila daje **Anton Škof**, Bizeljsko pri Brežicah.

Odda se z aprilom 1905. (109) 3-3

Učenec

z dobro šolsko omiko, krepek in zdrav, zmožen obeh deželnih jezikov, se takoj sprejme v trgovini z mešanim blagom **L. Schwentner** na Vranskem. (125) 3-2

Pojasnilo!

Ker se je zadnji čas razširjala vest, da prodajam češke droge za hmelj, o katerih se govori, da se nahaja v njih rudeči pajk (Die rote Spinne), sem primoran tem potom slavnem občinstvu naznaniti, da je to samo slabo obrekovanje nekkih oseb, in naznanjam, da nisem imel in tudi nimam čeških drog na prodaj, resnično je pa, da sem prodajal in imam še vedno na prodaj droge za hmelj iz Gornjeavstrijskega.

Rudolf Senica

(124) 3-3

Žalec.

Savinska posojilnica v Žalcu

sprejme

uradnika.

V trgovski šoli izobražen ali v tej stroki izvežban ima prednost. Vstop s 1. aprilom 1905 ali pozneje. — Plača po dogovoru. Ponudbe se sprejmejo do 25. marca 1905. (122) 3-3

Kajnit je v zalogi!

Kajnit je v zalogi!

! Za spomladno gnojenje !

polja, hmeljevih nasadov, vinogradov posebno pa travnikov in deteljišč je najcenejše in najboljše fosforovo kisline imajoče umetno gnojilo

Tomaževa

žlindra

zvezdna

znamka

iz Berolinskih **TOMASOVICH** tovarn.

Isto ima v zalogi:

Trgovina z železnino „MERKUR“ P. MAJDIČ, Celje

in razpošilja na zahtevo navodila zastoj.

Trgovci in naročniki celih vagonov imajo posebne cene.

Za **Brežice** in okolico je prevzela prodajo tvrdka **URŠIČ & LIPEJ**, za **Vransko** in okolico gospod **FRAN OSET** na Vranskem, katerima naj tamkajšnji odjemalci pošiljajo svoja naročila.

Šunka

s kožo po 1 gld., brez kosti 1 gld. 10 kr., pleča brez kosti 90 kr., slanina in suho meso po 80 kr., prešičevi in goveji jeziki 1 gld., glavina brez kosti 45 kr. kilo. Salame dunajske 80 kr., Ia Krakovske fine po 1 gld., iz šunke zelo priljubljene 1 gld. 20 kr., Ia ogrske trde 1 gld. 50 kr., fine ogrske 1 gld. 80 kr. kilo, velike kranjske fine klobase po 20 kr. — Slivovka, brinovec pravi 1 gld. 20 kr., 2. vrste po 1 gld., 3. vrste po 70 kr. liter, brinov cvet (Essenz) naradni, liter 2 gld. — Kisla repa kila 7 kr., od 50 kl. naprej; to pripoznamo dobro blago pošilja po povzetju od 5 kil naprej

JANKO EV. SIRC, prekajevalec in razpošiljatec živil v KRANJU.

(55) 11-2

Pozor!

Pri premogovniku (Kohlenbergbau) pri Velenju v Šaleški dolini se takoj sprejme do tri-deset premogarjev (Hauer).

Potnikom v Ameriko v predvarek!!

Najstarejša tvrdka za špediranje potnikov

ZWILCHENBART

BASEL (Švica) Centralbahnplatz št. 9

84) sprejema potnike za linijo čez PARIS—HAVRE po najnižjih cenah; — vožnja na morju le 6 do 7 dni; odhod parobrodov redno vsako soboto. — Za večjo gotovost, da se potniki vkrcajo, spremlja jih eden uradnikov do HAVRE. — Govori in piše se v vseh jezikih.

Kdor hoče potovati, naj se pismeno obrne zaupljivo na nas, in sprejel bode brezplačno najboljša pojasnila.

Vožnje karte in tovorni listi v

Ameriko

Kralj. belgijski poštni parnik.

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v **Novi York** in **Filadelfijo.**

Koncesijovana od visoke c. kr. vlade.

Pojasnila daje **Red Star Linie**, Dunaj IV., Wienergürtel 20 ali pa **Resman Ivan**, glavni zastopnik v Ljubljani, Kolodv. ulica št. 41, druga hiša na levo.

Naznanilo in priporočilo.

Napeljava vodovodov!

Slavnemu občinstvu, zlasti gg. trgovcem vljudno naznanjam, da odslej izdelujem tudi vsake vrste

tehtnice

(Vage)

in jih sprejemam v popravilo. — Potrudil se bom, da zadovoljim vsem zahtevam v polni meri. — Priporočam se v obilno naročbo.

Naprava vodnjakov!

I. REBEK, stavbeni in umetni ključar

(465) Celje, Poljske ulice št. 14. 25-25

Kupujte narodni kolek!

40%

manj delavske sile potrebujejo gasilna društva pri brizgalnicah najnovejšega zistema in prenosom ravnoteža, odlikovanega v Pragi na razstavi leta 1903, izumitelja in tvorničarja

R. A. SMEKAL-a

iz Smichova. Podružnica Zagreb.

Ti stroji delajo desno in levo, eno in dvo-mlazno 30 do 35 m mlaza! Skladišče vseh gasilnih potrebščin. Tudi na obroke.

S spoštovanjem (497) — 19

podružnica R. A. Smekal.

Oddajatelj veliko vi-sokosti. Oddajatelj vlč. duhovščine in sa-mostanov. Iz prve roke, t. j. od pridelo-valea torej popolno jamstvo za naravno

nepopačeno kavo PO NAJNIZJIH CENAH.

Naša pridelitev kave in čaja na otoku Java se obdeluje jako umno. Naša kava in naš čaj sta zelo blagodišča in okusna, pa jako izdatna. Javafior imenuje se naša zavarovana znamka.

Kava:

Posilja se 5 kg vrečica, colnine prosto in franko, brez stroškov na vsako pošto. — Marka Javoflor najfinjša gl. 6-95; Marka Javoflor fina zelena gl. 6-20; Java salvador mešanica gl. 6-10; Kapučinska mešanica, žgana gl. 7.—

Čaj:

(506) 12—12

1 kilo gl. 2-80, gl. 4.—, gl. 5-50.

Cenik brezplačno in franko.

TURK & DRUG

veleposestnik na Javi. — Posiljatve in skladišča v luki. TRST, Via dell'acquedotto 62.

Jamaica Rum

Znamka: „Santa Elena“

brez vsakih umetnih, aromatičnih ali parfumnih dišav.

(31) 10-9

Naprodaj v Celju: Anton Ferjen, Josip Matič, Bralovče: A. Zotter, Vransko: J. Laurič, Konjice: H. Zottel, Poličane: A. Schwelz, Rogatec: Josip Berlig, Sp. Dravograd: F. Hattenberger, Slov. gradec: brata Reitter.

Točna in solidna postrežba.

Prva narodna in največja trgovina z urami, zlatnino, srebrnino in optičnimi predmeti V CELJU, „Narodni dom“

Rafael Salmič.

Bogato ilustrovane cenike razpošiljam na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

Vsa v mojo stroko spadajoča dela, popravila itd. izvršujejo se točno in ceno.

--- Za dobro delo jamčim. ---

Pozor! — Znižane cene. — Pozor!

Postrežba točna in poštena.

Svoji k svojim!

(20) --10

Žužnoštajerska hranilnica v Celju

naznanja, da je **znižala obrestno mero od 1. prosinca 1905** pri zemljiških posojilih od pet na

štiri in tričetrt odstotke.

Za **občinska in korporacijska posojila** v okrajih Gornjigrad, Sevnica, Šoštanj, Šmarje in Vransko pa od pet na

štiri in pol odstotke.

Obrestna mera za **hranilne vloge ostane** kot je bila dosedaj **4%**.

(14) 13

Vidmarič kaže kmetom moč „Pakraških kapljic“ in „Slavonske zeli“.

druge bolezni, ki vsled mrzlice nastajajo. Zdravijo vse bolezni na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti bolezni maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Nsj vsakdo naroči in naslovi: **PETER JURISIĆ, lekarnar v Pakracu št. 209, Slavonija.** — Denar se pošilja naprej ali s poštnim povzetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 stekleničic (1 ducat) 5 K, 24 stekleničic (2 ducata) 8 K 60 v, 36 stekleničic (3 ducati) 12 K 40 v, 48 stekleničic (4 ducati) 16 K, 60 stekleničic (5 ducati) 18 K.

Manj od 12 stekleničic se ne razpošilja.

Slavonska zeli: Se rabi z vprav sijajnim in najboljšim uspehom proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodanju, kataru in odstranjuje goste slinice ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnihi in pljučnih bolestitih.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 K 40 h; 4 originalne steklenice 5 K 80 h; 6 originalnih steklenic 8 K 20 h.

Manj od dveh steklenic se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

PETER JURISIĆ, lekarnar v Pakracu 209, Slavonija.

(501) 20-17

P. Jurišić, lekarnar Pakrac.

Pozor!
Bolnemu zdravje!

Pozor!
Slabemu moč!

Pakraške kapljice in slavonska zeli, to sta danes dve najpriljubljenejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

Pakraške kapljice: Delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in črevesnih boleznih ter odstranjuje krče, bolezni iz želodeca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjajo mrzlico in vse